

Warszawa, dnia 31 stycznia 2023 r.

Prof. dr. hab. inż. Waldemar Kitler

Instytut Bezpieczeństwa Państwa
Akademia Sztuki Wojennej
Al. gen. A. Chruściela 103
00-910 Warszawa

OCENA

osiągnięcia naukowego oraz recenzja dorobku naukowego, osiągnięć dydaktycznych i organizacyjnych dr Klaudii Cendy-Miedzińskiej ubiegającej się o uzyskanie stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie

1. Podstawa opracowania recenzji i opinii

Podstawą opracowania niniejszej recenzji i opinii jest Uchwała Rady Dyscypliny Naukowej „Nauki o Bezpieczeństwie” Wojskowej Akademii Technicznej im. Jarosława Dąbrowskiego Nr 78/RDN NoB/2022 z dnia 21 września 2022 r. w sprawie powołania komisji habilitacyjnej w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr Klaudii Cendy-Miedzińskiej, w zawiązku z powołaniem mojej osoby na recenzenta w przedmiotowym postępowaniu przez Radę Doskonałości Naukowej (DRKN Z5 400 35 2022).

Z przedłożonej dokumentacji wynika, że spełnione zostały wszystkie wymagania formalne niezbędne do wszczęcia postępowania habilitacyjnego, wynikające z Ustawy z dnia 30 sierpnia 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. poz. 1668 z późn. zm.). Niniejsza ocena opiera się na kryteriach określonych w ustawie i obejmuje, obok charakterystyki sylwetki naukowej, trzy najważniejsze elementy składające się na dorobek Habilitantki, to jest: cenę wskazanego osiągnięcia naukowego, ocenę pozostałej aktywności naukowej, dydaktycznej, organizacyjnej i popularyzatorskiej oraz wnioski końcowe.

2. Charakterystyka sylwetki naukowej Kandydatki

Pani dr Klaudia Cenda-Miedzińska uzyskała stopień magistra w dyscyplinie pedagogika w 1999 r. w Wyższej Szkole Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Kolejnym etapem rozwoju naukowego Habilitantki było otrzymanie stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki, w Instytucie Badań Edukacyjnych w Warszawie w 2004 roku. Rozprawa doktorska, napisana pod kierownictwem naukowym Pana dr. hab. Wiktora Rabczuka, nosiła tytuł „Udział szkolnych klubów europejskich w promowaniu europejskiego wymiaru edukacji”. W 2009 roku Habilitantka ukończyła studia podyplomowe w zakresie „Prawa i wolności człowiek” prowadzone przez Instytut Nauk Prawnych PAN i Helsińską Fundację Praw Człowieka w Warszawie.

Po uzyskaniu tytułu zawodowego magistra Habilitantka pracowała w Dziale Promocji Zdrowia wojewódzkiej stacji Sanepid w Krakowie. Od 2001 roku swoje dalsze życie zawodowe związała z pracą naukową i dydaktyczną. W latach 2001-2007 dr Klaudia Cenda-Miedzińska pracowała w Wyższej Szkole Pedagogicznej Towarzystwa Wiedzy Powszechnej w Warszawie na stanowisku asystenta (2001-2004) a potem adiunkta (2004-2007). Od 2007 roku po dziś dzień dr K. Cenda-Miedzińska zatrudniona jest w Uniwersytecie Pedagogicznym im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, na stanowisku adiunkta w Instytucie Nauk o Bezpieczeństwie.

Biorąc pod uwagę uzyskiwane wykształcenie i poszczególne etapy kariery naukowej Habilitantki można dostrzec jej zainteresowania badawcze, które skupione były na problematyce związanej prawami człowieka, szczególnie w zakresie ochrony praw dziecka, międzynarodowym prawem humanitarnym konfliktów zbrojnych oraz w dużym stopniu edukacją (w tym w niewielkim stopniu edukacją dla bezpieczeństwa, działalnością edukacyjno-wychowawczą), a także ochroną zdrowia.

Pani dr K. Cenda-Miedzińska, która ubiega się o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie *Nauki o bezpieczeństwie*, przedstawiła do oceny dorobek naukowy zebrany po uzyskaniu stopnia doktora.

Niniejszą recenzję i ocenę dorobku przedstawiono na podstawie wskazanego osiągnięcia naukowego oraz istotnej aktywności naukowej, a w tym oceny pozostałego dorobku naukowego, aktywności w instytucjach naukowych, projektach i zespołach, a także aktywności dydaktycznej i popularyzatorskiej.

3. Ocena wskazanego osiągnięcia naukowego

3.1. Ocena monografii stanowiącej osiągnięcie naukowe

Wskazany przez Habilitantkę osiągnięciem naukowym jest, zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz.U. poz. 1668 z późn. zm.), monografia pt. „Wpływ konfliktu zbrojnego na bezpieczeństwo dzieci w Islamskiej Republice Afganistanu w latach 2004-2014”, wydanej w 2019 r. przez Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, ISBN 978-83-8084-279-3. Monografia liczy 321 stron i zawiera wykaz akronimów, wstęp, cztery rozdziały, podsumowanie i wnioski końcowe, bibliografię oraz spisy: map, rycin, schematów, wykresów i tabel. Układ monografii jest poprawny, jednak ze względów metodycznych dostrzegam brak zakończenia, zaś angielskojęzyczne „Summary” (s. 286 i dalej) jest tłumaczeniem znacznej części wstępu do pracy, a to jest już zauważalne uchybienie, a wręcz jest niedopuszczalne w pracy naukowej.

Tematyka tego dzieła w niewielkim stopniu wychodzi naprzeciw trendom rozwojowym *nauk o bezpieczeństwie*, wypełniając dużą lukę w wiedzy dotyczącej zwłaszcza bezpieczeństwa dzieci w trakcie konfliktu zbrojnego (wojny). Jednak w głównej mierze spełnia oczekiwania w zakresie poszerzania wiedzy z zakresu prawnomiędzynarodowych regulacji ochrony dzieci podczas konfliktów zbrojnych, a także praktyki problemu w specyficznym kulturowo środowisku islamskiej republiki, jaką jest Afganistan. I jeśli chodzi o treść merytoryczną recenzowanej monografii stanowi interesujące poznawczo dzieło, prezentując przy tym niezwykle bogaty treściwo (merytorycznie) i logicznie ułożony materiał dotyczący przedmiotowej problematyki. Nie jest to jednak sprawozdanie z badań z zakresu nauk o bezpieczeństwie, bowiem samo rozważanie o tymże bezpieczeństwie nie przesądza o takim postrzeganiu przedmiotowej problematyki. Autorka nie podejmuje wystarczająco przekonującej analizy bezpieczeństwa personalnego, nie odnosi się do dorobku *nauk o bezpieczeństwie* w tym zakresie (przywołuje tylko jedną pozycję autorstwa M. Leszczyńskiego). Nie zaniebuje przy tym powołań na publikacje swojego autorstwa. Nietrudno też zauważyć, że we wstępie większy problem dla Autorki stanowiło ustalenie granicy wieku dziecka lub osoby nieletniej niż wskazanie sytuacji problemowej w zakresie bezpieczeństwa personalnego, w tym bezpieczeństwa dziecka.

Na dodatek warto podkreślić, że osoba prowadząca badania w *naukach o bezpieczeństwie* powinna dołożyć jak najwięcej starań, by uzasadnić, iż przedmiot jej zainteresowania naukowego, problemy badawcze i stawiane hipotezy mieszczą się w domenie

przedmiotowych nauk. Niestety korzystanie tylko z jednej pozycji literatury przedmiotu badań i to będącej w zasadzie pracą o charakterze popularno-naukowym (pod redakcją R. Jakubczaka i J. Flisa) świadczy o poważnym zaniedbaniu należnego odniesienia się do dorobku *nauk o bezpieczeństwie*. Dla Autorki, w przeciwieństwie do dorobku nauki, o wiele cenniejsze są odniesienia do norm wyznaczonych przez prawo międzynarodowe lub pozbawionych naukowego uzasadnienia dokumentów doktrynalnych lub wypowiedzi polityków. Nie umniejszając roli tychże, stosowne proporcje nie zostały jednak zachowane. Tym samym daje się zauważyć skłonność do korzystania z dorobku dogmatyki prawa, bez wykraczania ustalone w tym zakresie poza normy i standardy.

Autorka określa, iż „Przedmiotem niniejszej monografii jest wpływ konfliktu zbrojnego na bezpieczeństwo dzieci w Islamskiej Republice Afganistanu” (s. 16 monografii). Nie ma więc wątpliwości, iż przedmiot badań osadzony jest w domenie *nauk o bezpieczeństwie*, bowiem zarówno bezpieczeństwo dziecka - jednostki (bezpieczeństwo personalne) jak i bezpieczeństwo określonej części społeczeństwa, która nie osiągnęła jeszcze wieku dojrzałości fizycznej i umysłowej wymaga szczególnej troski i opieki, szczególnie w obliczu konsekwencji konfliktu wojennego. Wątpliwość może jednak wzbudzać pytanie o to, czy takie ujęcie przedmiotu badań przesądza o tym, że należy on do domeny przedmiotowych nauk. Niestety Habilitantka zdaje się nie zauważać, iż ten sam przedmiot może być obiektem zainteresowania wielu dyscyplin naukowych. Nie wyjaśnia tego we wstępie ani też w innym miejscu ocenianego dzieła.

Dalej stwierdza, że „Celem badań jest ukazanie poważnych naruszeń wobec dzieci podczas konfliktu zbrojnego oraz polityki rządu Afganistanu wobec tych naruszeń, wynikającej z prawnomiędzynarodowej ochrony dzieci podczas konfliktu zbrojnego”. Z tak brzmiącego celu rodzą się wątpliwości, czy cel badań również należy do domeny *nauk o bezpieczeństwie*. Analizując bowiem jego treść zauważamy, iż przedmiotowe „naruszenia wobec dzieci podczas konfliktu zbrojnego”, to przede wszystkim domena *nauk prawnych*, bowiem o łamanie norm prawa międzynarodowego publicznego tu chodzi. „Prawnomiędzynarodowa ochrona dzieci”, to też *nauki prawne*, a w dużo mniejszym stopniu *nauki o bezpieczeństwie*.

Daje się jednak zauważyć, że przedmiot badań ma jednocześnie cechy problemu badawczego, a nawet celu badań. Jego brzmienie jest przy tym tożsame z tytułem monografii, co też nie jest najlepszym metodycznie rozwiązaniem. Nasuwających się wątpliwości nie rozwiewa w tym zakresie główny problem badawczy, bo takowego nie określono, zaś duże

wątpliwość budzi przyjęcie przez Habilitantkę celów szczegółowych w postaci pytań (s. 16). W metodyce badań naukowych w ogóle, jak i w *naukach o bezpieczeństwie* problem badawczy ma na ogół formę pytania określającego stan pewnej niewiedzy, wyznacza też granice poczynań badacza (badań), nie spotyka się zaś, by pełnił rolę celu badań (celów szczegółowych). Habilitantka zdaje się zauważać tę niedoskonałość, bowiem w *Autoreferacie przedstawiającym opis dorobku i osiągnięć naukowych* unika stwierdzenia, iż „Cele szczegółowe sformułowano w postaci pytań”, pisząc z kolei, iż: „11 problemów badawczych sformułowano w postaci pytań” (s. 2). Mimo tylu pytań szczegółowych, nie określono problemu głównego.

Habilitantka korzystała z niewielu metod badawczych, nie wyjaśniła też, w jakim zakresie i celu je stosowała. Wątpliwości wzbudza zaliczenie do materiałów źródłowych pozycji zwartych, rozdziałów w pracach zbiorowych, artykułów naukowych, komunikatów prasowych i telewizyjnych. Co do innych nie mam wątpliwości, ale te wymienione wyżej materiałami źródłowymi nie są.

Mimo skromnej liczby przyjętych metod badawczych, podaje, iż w realizacji celu badań skorzystała z 508 materiałów źródłowych. To bez wątplenia umożliwiło uzyskanie wysokiej jakości merytorycznej monografii, o charakterze faktograficznym, sprawozdawczym.

Są jednak inne zastrzeżenia odnoszące się do metodyki badań. Daje się otóż zauważyć kilka uchybień, do których zaliczam:

- niekorzystanie z dorobku metodologii badań naukowych, czego skutkiem są powyższe znaczące uchybienia dotyczące przyjętych założeń badawczych,
- brak odniesień i krytyki literatury przedmiotu badań w zakresie bezpieczeństwa narodowego, a zwłaszcza niemałego już dorobku w zakresie bezpieczeństwa społecznego, a także bezpieczeństwa personalnego,
- skorzystanie tylko z trzech pozycji literatury przedmiotu z zakresu teorii i dogmatyki *nauk o bezpieczeństwie*, a w konsekwencji bardzo słabe osadzenie przedmiotu badań i innych założeń badawczych w domenę tej dyscypliny naukowej,
- brak stosownego osadzenia problematyki badań w domenę nauk o bezpieczeństwie,
- dominujące pośród materiałów (dokumentów) źródłowych akty prawne i dokumenty normatywne oraz akty administracyjne, i sposób ich wykorzystania, wskazują na osadzenie wywodu naukowego na materii dogmatyki prawa, polityk administracyjnych oraz pedagogiki.

Te uchybienia u osoby aspirującej do stopnia naukowego w *naukach o bezpieczeństwie* mogą rodzić obawy co do jej świadomości metodologicznej, metodycznej i merytorycznej w obszarze tych nauk. Okazją do upewnienia się i rozwiania wątpliwości może być rozmowa z Habilitantką w trakcie kolokwium habilitacyjnego.

W strukturze monografii zabrakło wyraźnie powiązania problematyki badań z dorobkiem *nauk o bezpieczeństwie*, szczególnie w zakresie bezpieczeństwa społecznego, personalnego. Jedną pozycją zwaną w tym zakresie, to zdecydowanie za mało żeby uzasadnić pomieszczenie przedmiotu badań w obszarze zainteresowania tych nauk. Nie znajdziemy we wstępie wystarczająco przekonującego uzasadnienia, w którym podejmowano sprawy mało ważne dla ich rozwoju, w przeciwieństwie do takich zagadnień jak: „ochrona dzieciństwa”, limit wieku dla określenia dziecka, sądownictwo dla nieletnich, odpowiedzialność karna i inne.

Należy podkreślić, że dr K. Cenda-Miedzińska przedłożyła do oceny monografię, w której poprawnie merytorycznie i w logicznym porządku przedstawia zagadnienia:

1. Przebiegu konfliktu zbrojnego w Afganistanie w latach 2004-2014 i jego skutków, uwzględniając przy tym poczynania na drodze legislacyjnej na rzecz przyszłości Afganistanu, a w tym losu dzieci - ofiar konfliktu zbrojnego.
2. Właściwości i skutków sześciu poważnych naruszeń wobec dzieci, wskazując przy tym na ich tragiczną specyfikę oraz na podmioty na różny sposób uczestniczące w tym procesie.
3. Prawnomiędzynarodowej ochrony dzieci podczas konfliktu zbrojnego.
4. Polityki rządu względem naruszeń wobec dzieci podczas konfliktu zbrojnego.

Niestety problematyka ta jest bliższa innym dyscyplinom aniżeli *naukom o bezpieczeństwie*. Szkoda też, że prezentacja wiedzy oparta jest na założeniach dogmatyki prawa, co sprawiło, że Autorka nie podjęła próby dostrzeżenia innych „naruszeń wobec dzieci” niż tylko te tzw. „Six grave violations”. A przecież nietrudno tu wskazać na takie naruszenia jak zmuszanie do pracy, zakaz edukacji dziewcząt i wiele innych. Badania Habilitantki powinny przynosić nie tylko efekty opisowo-wyjaśniające, ale również służyć stawianiu nowych hipotez i problemów naukowych, z odkrywaniem nowych i niezdefiniowanych praw i prawidłowości.

3.2. Ocena wkładu Habilitantki do rozwoju nauk o bezpieczeństwie

Przedmiotowy wkład oceniam jako nieznaczny, mimo iż praca pod względem merytorycznym jest dziełem popelnionym na wysokim poziomie. Jest to bezsprzecznie

przedstawienie oryginalnej i niespotykanej w polskim dorobku naukowym tematyki prezentującej los (sytuację – jak to określa Autorka) dzieci podczas konfliktu zbrojnego. Jest ona jednak właściwa dla innych dyscyplin naukowych, nie ma jednak wpływu na rozwój nauk o bezpieczeństwie. Zaletą pracy jest obiektywne i bezstronne omówienie przedmiotowej problematyki w specyficznych warunkach Islamskiej Republiki Afganistanu, a także udana próba wykorzystania wiedzy z zakresu wielu dyscyplin nauk społecznych (w tym m.in.: nauk prawnych, pedagogiki, nauk o polityce i administracji) oraz humanistycznych (historia, nauki o kulturze i religii) dla uzyskania efektu o charakterze nie tylko interdyscyplinarnym a wręcz transdyscyplinarnym, lecz przede wszystkim, sędzę, dla nauk prawnych (międzynarodowego prawa humanitarnego konfliktów zbrojnych) lub/i nauki o polityce i administracji. Niewątpliwie przedstawiono wartościową wiedzę, która może być wykorzystana w prowadzeniu badań pokrewnych zjawisk w innych konfliktach zbrojnych i różnych politycznie, kulturowo, prawnie i historycznie środowiskach bezpieczeństwa. Przeanalizowano aspekty bezpieczeństwa dzieci podczas konfliktów zbrojnych z różnych punktów widzenia, z wykorzystaniem wielu materiałów źródłowych, dając obiektywny obraz zjawiska i zapewniając uzyskanie efektu opisowego i wyjaśniającego celu badań. Dla prowadzących badania w zakresie różnych nauk cenne jest też ukazanie rozmiaru bezprawnych naruszeń (czynów, działań, wręcz zbrodni) wobec dzieci w czasie konfliktu zbrojnego w Afganistanie, stosowanych metod, form i środków, a także zaproponowanie rozwiązań i koniecznych działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa dzieci w Afganistanie, nie tylko w związku z konfliktem zbrojnym.

Wszystko to jednak nie stanowi wystarczającego powodu, by uznać, iż jest to znaczący wkład w rozwój *nauk o bezpieczeństwie*.

3.3. Podsumowanie osiągnięcia naukowego

Podsumowując uważam, że przedstawione do recenzji osiągnięcie naukowe posiada dużą wartość poznawczą o znaczeniu użytkowym w zakresie badań związanych z problematyką wielu dyscyplin naukowych, szczególnie w zakresie dotyczącym naruszeń i ochrony dzieci przed nimi, jako ofiar konfliktów zbrojnych. Przedmiotową problematykę osadzono na gruncie wiedzy z zakresu różnych dziedzin wiedzy, zaś obszerna bibliografia, ze wskazanymi słabościami, na której oparto to osiągnięcie, z wymiernym udziałem dorobku Habilitantki, nie uzasadnia uznania całości recenzowanego dzieła za spełniające wymogi ustawowe związane z nadaniem stopnia doktora habilitowanego w *naukach o bezpieczeństwie*. Osiągnięcie to ma mało znaczący wpływ na rozwój wiedzy w zakresie

tych nauk, szczególnie w odniesieniu do przedmiotu rozważań jego autorki. Negatywnie oceniam poziom prezentacji założeń badawczych, niestety mają one liczące się uchybienia, które znacząco przyczyniły się do takiej, a nie innej oceny monografii.

4. Ocena pozostałej aktywności naukowej, dydaktycznej, organizacyjnej i popularyzatorskiej

Wykaz pozostałych osiągnięć naukowych przedstawiony w autoreferacie, obok części dotyczącej głównego osiągnięcia naukowego, zawiera także prezentację całokształtu aktywności naukowej Habilitantki, jako osiągnięć naukowych, dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzatorskich.

4.1. Pozostały dorobek naukowy

Habilitantka złożyła do oceny dużą ilość materiałów (monografie, rozdziały w monografiach, artykuły). Jednak z formalnego punktu widzenia należy na wstępie wskazać, że zauważalny jest:

- brak autorstwa lub współautorstwa Habilitantki w czasopismach znajdujących się w bazie Journal Citation Reports (JCR) – 0 punktów,
- liczba cytowań i h-indeks wnioskodawczyni wynosi, odpowiednio: w Google Scholar – 11 i 2; w ResearchGate – 1 i 1, w Publish or Perish – 10 i 2,
- liczba punktów MNiSW, według informacji wnioskodawczyni, wynosi - 733.

Dane bibliometryczne nie są wysokie. Warto podkreślić, iż po uzyskaniu stopnia doktora działalność publikacyjna Habilitantki, według jej sprawozdania, obejmowała 2 monografie, 28 rozdziałów w monografiach, 18 haseł w monografiach (a ściślej - opracowaniach encyklopedycznych i słownikach), 3 recenzowane artykuły naukowe w materiałach pokonferencyjnych, 2 redakcje naukowe (jedna samodzielna), 12 artykułów w czasopismach, 1 sprawozdanie w czasopiśmie.

Odnosząc się do przedłożonego dorobku należy stwierdzić, że:

- dwie monografie, to w zasadzie dwutomowe opracowanie pod tym samym tytułem: „International Instruments Relevant to the Security and Protection of Children. The choice of source texts”, wydane w 2014 roku w Krakowie. Stanowią one wybór międzynarodowych dokumentów dotyczących bezpieczeństwa i ochrony dzieci, obejmując deklaracje, rekomendacje, rezolucje, traktaty, protokoły oraz inne dokumenty międzynarodowych gremiów. Całość to teksty źródłowe w języku angielskim poprzedzone

jednym krótkim wprowadzeniem autorki. Poszczególne tomy obejmują w tematycznej kolejności, odpowiednio: tom I: traktaty, protokoły, zasady, wytyczne, zasady przewodnie; tom II: deklaracje, zalecenia, postanowienia. Prace te należy ocenić jako przydatne źródło wiedzy w studiowaniu zagadnień międzynarodowego prawa publicznego, w tym humanitarnego prawa konfliktów zbrojnych, praw człowieka, a także mogą być pomocne w naukach o polityce oraz naukach o bezpieczeństwie. Nie można jednak zaliczyć ich do dorobku z zakresu tych ostatnich nauk,

- dorobek naukowy zaprezentowany w rozdziałach, hasłach i artykułach ma wyraźnie charakter interdyscyplinarny a w dużej mierze transdyscyplinarny. Wiąże w sobie m.in. takie dyscypliny jak *nauki prawne, pedagogika, nauki o polityce i administracji*, dając podstawę do oceny, iż wyniki badań mieszczą się w sferze zainteresowania dyscypliny *nauki o bezpieczeństwie*, szczególnie w obszarze bezpieczeństwa społecznego, prawa bezpieczeństwa, socjologii i edukacji na rzecz bezpieczeństwa, niemniej jednak, dorobek ten może być równie dobrze zakwalifikowany do innych dyscyplin naukowych,
- zauważalny jest spadek aktywności Habilitantki w zakresie publikacji artykułów naukowych w ostatnich latach,
- większość dorobku mieści się w domenie *nauk prawnych, nauk o zdrowiu, pedagogiki i nauk o polityce i administracji*. Jednak zauważalna jest nieznaczna tendencja łączenia poruszanej problematyki z domeną *nauk o bezpieczeństwie*. Można by przyjąć, iż są to obrzeża tych nauk i niewątpliwie nowe wartości poszerzające klasyczny paradygmat tych nauk,
- skromny jest dorobek publikacyjny Habilitantki w wysoko punktowanych czasopismach naukowych, a także niewielka liczba cytowań oraz punktacja h-index,
- nie przesądza to jednak o jego jakości, która pod względem merytorycznym jest bardzo wysoka.

4.2. Aktywność w instytucjach naukowych, projektach i zespołach

Pani dr K. Cenda-Miedzińska wykazuje, iż brała aktywny udział w 26 konferencjach naukowych, 14 z nich organizowane było przez podmioty zagraniczne. W rzeczywistości jest to 21 konferencji, bo w kilku wypadkach podwójnie wykazywano te same konferencje. Pośród tych wydarzeń tylko 4 z nich zaliczyłbym do *nauk o bezpieczeństwie*. Zdecydowana większość dotyczyła spraw z zakresu edukacji, pedagogiki, opieki społecznej i ochrony zdrowia, socjologii i prawa. Zdecydowanie skromna była aktywność Habilitantki w przedsięwzięciach z zakresu nauk, do których aspiruje. To zaledwie jedna konferencja

metodologiczna, podczas której głos Habilitantki dotyczył opieki zdrowotnej w Afganistanie. Ani razu też nie zabrała głosu w trakcie konferencji naukowej, podczas której prezentowałyby argumenty dotyczące umiejscowienia jej przedmiotu badań w *naukach o bezpieczeństwie*.

Ponadto Habilitantka była 2 razy członkiem komitetu organizacyjnego i 1 raz moderatorem sekcji konferencji naukowej.

Habilitantka jest członkiem Zespołu Edukacji dla Bezpieczeństwa przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN, wykazuje też, iż odbyła 4 staże naukowe, z tego 3 kilkudniowe zagraniczne (Erasmus) i 1 krajowy 2,5 miesiąca w Wojskowej Akademii Technicznej). Na uwagę zasługuje aktywność dr K. Cendy-Miedzińskiej w zakresie członkostwa w komitetach redakcyjnych w uczelnianych czasopismach naukowych, których działalność wiąże się z problematyką bezpieczeństwa. Dwukrotny zaś udział Habilitantki w projektach europejskich związany był z problematyką bezpieczeństwa kobiet ubiegających się o ochronę międzynarodową na terytorium Polski oraz z bezpieczeństwem ekonomicznym imigrantów afgańskich. Do ważnych osiągnięć zaliczyłbym również indywidualne projektu badawcze doktor Cendy-Miedzińskiej, które w swej naturze przyczyniły się, bez wątpienia, do uzyskanej jakości merytorycznej (głównie faktograficznej) wskazanego osiągnięcia naukowego w postaci monografii naukowej.

4.3. Aktywność dydaktyczna, organizacyjna i popularyzatorska

Nie ma najmniejszej wątpliwości, iż działalność w przedmiotowym zakresie wymaga wysokiej oceny. Aktywność dydaktyczna Habilitantki, krajowa i zagraniczna, obejmuje problematykę bezpieczeństwa. Była promotorem 62 licencjatów, 31 magistrów, sprawowała opiekę nad studentami seminarium studiów podyplomowych *Edukacja dla bezpieczeństwa*, a także recenzowała aż 130 prac licencjackich, których tematyka dotyczyła zagadnień szeroko pojętego bezpieczeństwa narodowego. Na podkreślenie zasługuje sprawowanie funkcji promotora pomocniczego (w Akademii Obrony Narodowej) w przewodzie doktorskim mgr. M. Sitka, zakończonym pozytywnie w 2013 r.

Aktywność dydaktycznej towarzyszyła znaczna aktywność organizacyjna i popularyzatorska, z takimi liczącymi się osiągnięciami jak m.in.:

- opracowywanie programów studiów podyplomowych *Edukacja dla bezpieczeństwa*,
- współorganizacja angielskojęzycznych studiów I stopnia *Civil Education*,
- praca w Senackiej Komisji ds. Jakości Kształcenia,
- współpraca z Helsińską Fundacją Praw Człowieka,
- członkostwo w Stowarzyszeniu Współpracy Polsko-Afgańskiej,

- współpraca z otoczeniem społecznym i gospodarczym, m.in.: jednostkami organizacyjnymi SZ RP, Zarządem Oddziału ZNP, małopolskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i inne.

5. Wniosek końcowy

Konstatując stwierdzam, że dr Klaudia Cenda-Miedzińska:

- przedstawiła do oceny osiągnięcie naukowe pt. „Wpływ konfliktu zbrojnego na bezpieczeństwo dzieci w Islamskiej Republice Afganistanu w latach 2004-2014”, które nie stanowi znacznego wkładu w rozwój dyscypliny *nauki o bezpieczeństwie*,
- posiada udokumentowany, merytorycznie poprawny dorobek naukowy, właściwy dla wielu dyscyplin naukowych, który w nieznacznym stopniu wnosi liczący się wkład do *nauk o bezpieczeństwie*,
- ma w swoim dorobku znaczny dorobek organizacyjny, dydaktyczny i popularyzatorski, szczególnie w zakresie dotyczącym zagadnień międzynarodowego prawa humanitarnego konfliktów zbrojnych, pedagogiki, nauk o polityce i administracji, a także nauk o bezpieczeństwie.

W mojej ocenie Habilitantka nie spełnia jednak w stopniu wystarczającym wymagań stawianych do uzyskania stopnia doktora habilitowanego określonych w art. 219 ust. 1 pkt 1-3 z dnia 30 sierpnia 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz.U. poz. 1668 z późn. zm.), wymaganych do dopuszczenia do procesu habilitacyjnego i jego kontynuacji. Jej osiągnięcie naukowe oraz dorobek naukowy nie mogą stanowić solidnej podstawy do nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego w *naukach o bezpieczeństwie*.

Konkluzja ogólna opinii i recenzji – negatywnie oceniam osiągnięcie naukowe i dorobek Pani dr Klaudii Cendy-Miedzińskiej i uznaję, że nie spełnia on wymagań do nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie *nauki o bezpieczeństwie*.

